

M.A. (SANSKRIT) Semester - 4 (CBCS) Examination
April/May-2022 (OLD COURSE)
VEDANG: NIRUKTA ADHYAYA 7, PNINIYASIKSA(CORE)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- પ્રશ્ન.૧ (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પૂર્વાપર સંદર્ભ સાથે સમજાવો. (૦૭)
 (A) explain with Reference to context any two of the following.
 ૧. નારાશંસા: ઇતિ નૈરૂક્તા:।
 ૨. તા: ત્રિવિદ્યા: ઋચ:। પરોક્ષકૃતા પ્રત્યક્ષકૃતા: આધ્યાત્મિક્યશ્ચ।
 ૩. તાસાં ભક્તસાહચર્યં વ્યાખ્યાસ્યામ્।
 ૪. અગ્નિ: સર્વા: દેવતા। ઇતિ તસ્મોત્તરા ભૂમસે નિર્વચનાય।
 (બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે સમજાવો. (૦૭)
 (B) explain any two of the following.
 ૧. ઉદાતે નિષાદજાન્ધારાવનુદાત્ત ઋષભથૈવતૌ।
 સ્વરિત પ્રભવો હયે તે ષડ્જમધ્યમપ શ્વમા:॥
 ૨. ગીતી શીઘ્રી શિર: કમ્પી તથા લિખિતપાઠક:।
 અનર્થજ્ઞોડલ્પકઠશ્ચ ષડેતે પાઠકાધમા:॥
 ૩. અર્ધમાત્રા તુ કઠ્ઠ્યસ્ય એકરૈકારયોર્ભવેત્।
 ઓકારૌકારયોર્માત્રા તયોર્વિવૃત્તસંવૃત્તમ્॥
 ૪. શઙ્કર: શાઙ્કરીં પ્રાદાદ્વાક્ષીપુત્રાય ધીમતે।
 વાઙ્મયેભ્ય: સમાહરત્વ દેવી કાચમિતિ સ્થિતિ:॥
- પ્રશ્ન.૨ (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે શબ્દોમાં યાસ્ક અનુસાર નિર્વચન આપો. (૦૭)
 (A) Explain any two words yashka of the Marchan.
 ૧. વૈશ્વાનર:। ૩. હવિર્ભાજિ:।
 ૨. અગ્નિ:। ૪. રત્નધાતનમ્।
 (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે છંદનાં વક્ષણ આપો. (૦૭)
 (A) give the definition of any two metres of following.
 ૧. શિખરિણી:। ૩. શશિકલા:।
 ૨. મગ્દાક્રાન્તા:। ૪. આર્યા:।
- પ્રશ્ન.૩ પાણિનીયશિક્ષાયા: પ્રમુખવિષયા:। (૧૪)
 અથવા/OR
- પ્રશ્ન.૩ યાસ્કનાં નિર્વચનોની વિસ્તારથી સમીક્ષા કરો.
 Review yassak's Remarks from the area.
- પ્રશ્ન.૪ 'સ્રગ્ધરા' અને પૃથ્વી છંદ વક્ષણ- બંધારણ ઉદાહરણ આપી, સમજાવો. (૧૪)
 'સ્રગ્ધરા' and પૃથ્વી chand give strues and examples of any meters of following.
 અથવા/OR
- પ્રશ્ન.૪ સંસ્કૃત છંદશાસ્ત્રનાં છ પ્રત્યયનો ટૂંકમાં પરિચય આપો.
 Sanskrit chandshastra in six Prtayay any of the following.
- પ્રશ્ન.૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પર ટૂંક નોંધ લખો. (૧૪)
 Write short notes on any two of the following.
 ૧. પાણિનીયશિક્ષાયા: મહત્વમ્।
 ૨. દૈવતકાણ્ડ:।
 ૩. વિયોગિની:।
 ૪. પતાકા:।
